

20221205 Minnesanteckningar Regional Näringslivsdialog

- **Anna Halvarsson hälsade välkommen**

- **Regional statistik:**

Heads-up! Strategisk fördjupning kring företagsläget i länet, kommunerna, branscherna och till och med på företagsnivå! Måndag 12 december kl 10.15-11 / Emma Persson, RJH – se ppt med länkar!

- **Regionala utsikter Jämtland Härjedalen - Susanne Spector, chefsanalytiker, Nordea**

Svårt göra analys på regional nivå i tider när det är svårt att göra analys på riksnivå.

Vi utgår från: BNPfall, lågkonjunktur mm

Stark startpunkt på arbetsmarknaden! Allra tydligast i norrlandsregionen där bristen på arbetskraft är en utmaning.

Osäkert om vad som gynnas och inte gynnas. KAN bli så att svenska väljer svenskt med svag krona. Har räknat med 0-tillväxt men det kan förväntas ett minus däremot MINST nedgång i mellersta- och norra Norrland.

Tex 2022 ännu ingen byggbroms i Jämtlands län. Ett av mkt få län där befolkningen ökat mer än bostadsbyggandet. Detta pekar på att nedgången i byggande borde vara mindre än i andra delar i landet. MEN det byggmarknaden säger i länet är att framtidsutsikterna är dystra. Återkommer med nästa "Regionala utsikter" till våren.

- **Laget runt**

1. Det här jobbar vi med just nu, 2. det här jobbar vi med strategiskt framåt, 3. det här planerar vi inför 2023 **Särskilda fokusfrågor för alla 2022-12-05: ELPRISET! + något aktuellt och inspirerande!**

- **Organisationer**

- **Almi, Martin Hellström**

Fortfarande ökande lånevolymer. Men ökande risk i lånestock. Särskilt mikroföretag utmaning i dessa tider. Almi undersöker möjligheterna att i projektform stötta företagen.

- **Arbetsförmedlingen, Ola Kereby - anmält förhinder**

- **Samling Näringsliv, Jenny Grip**

Liknande som andra. Mycket positivt men oron växer. Elpriserna en stor fråga och riskanalyser pågår. Utmaningen är bla att hantera avtal och hitta nya som är anpassade till den förändrade förutsättningen. Bra driv i organisationerna och aktivt arbete med kompetensförsörjning och infrastruktur. Har bla träffat Flygrådet. Möjligheterna att resa till och från länet med flyg är idag är ett tillväxthinder

– **Nyföretagarcentrum, Olle Martinell**

Nyföretagande sjunker i riket och lokalt/regionalt. Det är läget.

– **IUC, Janita Palmqvist**

De höga elpriserna ”smittar” även till vår region.

Generellt sett går industrin bra enligt Norrlandsfondens konjunkturbarometer.

Utmaningarna består fortfarande av ökade material- och transportkostnader, samt att överföra dessa till nästa led.

– **Sveriges Åkeriföretag, Göran Danielsson**

Intressant att höra Nordeas analys. Vi ser också dessa trender. Elfrågan är inte så stor för oss ännu för vår bransch. MEN extremt höga bränslepriser . Problem med avtalsregleringar särskilt med offentliga verksamhet. Livsmedelstransporter har börjat bromsa in. Konsumenterna är mindre köpvilliga. De har tappat mängd! Trend med byggsektorn börjar slå igenom med halvfabrikat tex betongprefab. Vintern kräver god vinterväghållning. Släppte nyckeltalsrapport: Det har varit positiv utveckling under pandemin. Detta hoppas vi ska hjälpa till nu när vi går in i en svagare ekonomi. När det gäller kompetensförsörjning så ser det bra ut när det gäller utbildning där det finns intresserande som utbildas och framförallt stort gehör hos utbildare, hos myndigheter och beslutsfattare som ger bra stöd och lyssnar på behoven. Detta är branschen mkt glad över.

– **JHT, Teres Gärdin**

Här kommer oktobersiffror, en liten ökning +2 170 gn (+2%&) jämfört med 2021. Men det ska ses mot att 2021 också var ett mycket bra utfall. Jämfört med okt 19 (före pandemin) är det en ökning med +16%.

Den svenska marknaden minskar, men liksom i sep betydligt mindre jämför med föregående månader och den norska marknaden fortsätter den starka återhämtningen.

Överlag små volymförändringar för kommunerna med lite olika riktningar. Åre, Östersund, Krokomb och Strömsund på plussidan, medan övriga kommuner minskade något.

Bland fjälldestinationerna var det plus för Bydalsfjällen, Funäsfjällen och Åre, medan Vemdalen, Lofsdalen och södra Årefjällen backade. Överlag så är förändringarna mätt i faktiska tal tämligen små, okt är ju inte den starkaste/viktigaste månaden för fjälldestinationerna.

– **Handelskammaren, ~~Maria Åberg~~ Oliver Dogo**

Generellt positivt. Orderböcker är fyllda för år framåt. El- och bränslepriser hotar ändå. Dagens dragning mer positiv än den vi hörde i mars från Annika Winst.

Handelskamrarna är överens om att inte driva på polarisering mellan landsändarna! Detta till skillnad från den politiska spelet som odlar polarisering. Möte med Trafikverket – finns oro för ”regionsutveckling” skulle kunna innebära att Mittnorrland blir ihopklumpat med Norra Norrland. Det finns farhågor om att en sådan utveckling skulle få mkt starkt fokus på försvarsutveckling och att placering av det tf Birgitta Hansson. in till träff med BRA-flyg där bla samarbete med handelskammaren. Bra Hoppas skickar bra signaler. Kräver hårt jobb. SAS kommer att presentera några förslag under denna vecka.

— **Svenskt näringsliv, Ola Toftegaard**

~~— Reg. Exportsamv. Anna Vallström~~

— **Miun, Ludde Edgren**

MIUN som arbetsgivare med stora lokaler påverkas av energikostnadsläget.

Forskare som beforskar ämnen/branscher som berör energi tex Robert Pettersson om turismen.

Budgetpropen gav ingen ökning av intäkter för att täcka ökade kostnader. Tex inga medel för basår som vi fick tidigare under pandemin men detta försöker MIUN baka in i verksamheten ändå. Nya kurser och program ligger ute för vårterminen!!!

Två tillägg itll strategi: Hållbar samhällsutveckling i norra Sverige. Antologi olika skrifter övre detta tema. Profilerar vårt lärcentrum. Jmf tex Skogens värden. Avtal underskrivet med Region JH. Motsvarande med RNV. Forskningsfond starta utbildningsforum för södra Sapmi!

— **Företagarna, Joakim Sjösted**

Märker av personliga tjänster – icke nödvändig konsumtion har minskat – de signalerna finns.

Restaurang och hotell märker av avvaktande beteende hos kunder. Oro avtals- lönerörelse.

Stora kostnader för företagarna.

Tudelad bild. Företagarna som organisation växer!!!

— **Kommuner**

— Nya former/intervall/inriktningar behövs utvecklas för den regionala näringslivsdialogen för att den ska hållas relevant och motiverad.

— Tillväxtchefsgruppen ser över sina former, andra forum och kommunikationsflöden

— **Länsstyrelsen**

Alla slututbetalningar på gamla program till landsbygdsenheten är nu gjorda. Alla direktstöd utbetalade. Ligger bra till. Signaler: Just nu är intäktsläget bra för mjölkindustrin. Oro dock för nästa år då utrymmet so skapats förväntas ätas upp av inflation och ökade kostnader Ingen akut brist på insatsvaror 2023. Däremot 2024.

Upprustning kris och beredskapsarbetet. Där är livsmedelsförsörjning en viktig del.

Interreg Sverige Norge som administreras under länsstyrelsen har fått in första sökangången för nya programperioden. Betydligt färre sökande än vad man trott. Det antas nu att många väljer att vänta till januariansökningsomgången.

— **Region Jämtland Härjedalen**

Info från Hälso- och sjukvården – Det är flera som ligger inne och det är en ganska stor smittspridning i länet och i östersundsregionen. Skyddet går ner när tid går efter senaste vaccinationen.

ELPRISET! – Diskussion Behov. Effekter, vad behöver vi göra?

- **Oliver Dogo:** Frågan på bordet från mars/april. Detta är i våra ögon en helt igenom politisk fråga idag. **Vi behöver ha våra riksdagspolitiker på plats kring denna fråga.** Ersättningsmodellen är mycket splittrad, rörig och otydlig kortsiktigt, tycker handelskammaren mitt. Även elprisområdesfrågan är en politisk fråga I PRAKTIKEN även om det är en tjänstemannafråga. **Elprisområdesfrågan behöver vi bevaka!!** Vi noterar att vi skulle **behöva samarbete på näringslivsnivå.** Politiken trycker på att det ska bli ett enda elprisområde men det ser vi som ogynnsamt för alla just nu. Håller med Jenny Grip i att **behöva göra snabb analys.** Måste göras NU för att kunna fatta beslut. **Kräver att vi krokar arm! Region, LSt och organisationer och inte minst MIUN/Akademien.**
- **Jenny Grip:** Håller med. Debatten blir hetare och hetare. Det skulle vara bra att **bjuda in tex Jämtkraft** till detta forum. Vi behöver kunskap om hur det funkar. Fyller vi **kunskapsluckor Riskanalys och risköversyn skulle behövas.**
- **Joakim Sjöstedt:** Håller med. Samma inställning. Vi vill **heller inte späda på polarisering.** Otydligheter skapar frustration. Regeringen och vi behöver ta ansvar för att inte. Frustration bland företag att stöd riktar sig till privatpersoner. **Det går att göra mkt snabba effekter tex lättnade i moms, arbetsgivaravgift för att kapa kostnadstoppar!!!!** Bevakar dessa frågor på riksnivå och deltar samtal. Länk med olika förslag delades förra näringslivsdialogen. Det ser ut som att det blir dyrare i norra Sverige och det verkar inte bli ett enda elprisområde. Vore bra att **bjuda in Företagarnas chefsekonom för en dragning på en näringslivsdialog.**
- **Peter André:** Viktigt att lyfta att vi **inte kan se kostnad per kWh som den enda parametrarna. Energibehovet måste göras tydligt** och tas hänsyn till. Här i Jämtlands län behöver vi så mycket mer energi.
- **Anna Halvarsson** – Vi behöver ett specialtillfälle för att fördjupa frågan, vi tar på oss att **organisera ihop en mindre grupp** för att jobba med frågan. Ska även kolla **hur andra regionen söderut** gör där dessa problem dök upp tidigare.

- **Tack för idag, god jul och välkommen till 2023 års regionala näringslivsdialoger.**

Anna Halvarsson hälsade välkommen 12 dec till fördjupning i regional/kommunal företagsstatistik och hur den kan användas

Önskan God jul gott nytt år och väl mött i regional näringslivsdialog 2023 - samma tid, samma plats men kanske med delvis annan form, inriktning och innehåll

Vid tangenterna

Linda Forss